

# **Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia**

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

**Thomas <von Aquin, Heiliger>**

**Venetiis, 1593**

4 De differentia statum.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](#)

**A**d hoc dicitur, quod ipse actus actionis utitur potest considerari duplicitate. Primum, ut est exercitium hominis studentis tali uite, seu actu. Et namque actus uirtutis, qui bonum reddit habet, & sic continuitatam actionem: quamnam, ut in litera dicitur, vita de absolute, hoc est, uiuere dicitur quod secundum seipsum, & non relatiuē ad aliud. Et propterea actus, in quantum sunt differentia vita, considerantur, ut conuenient homini secundum seipsum, secundum quod iunctum in suis uirtutibus bene disponunt. Alio modo considerantur, ut referuntur ad alios: sicut docere, ad eum qui doceatur, & indicare, ad eum qui iudicari ordinatur. Et sic sunt prius actus distinguunt officia: & haec sufficiant etiam pro quanto articulo. Dicussa sunt siquidem, quae in illo sunt in principio huius questionis.

**A**d PRIMVM ergo dicendum, quod diuersitas statuū, & officiorum non impedit Ecclesia unitatem, quae perficitur per unitatem fidei & charitatis, & mutuae subministratio-

nis, fī illud Apost. ad Eph. 4. Ex quo totum corpus est compāctum. S. per fidem, & cōxēm. S. per caritatem, per omnēm iuncturam subministratio- nis, dum scilicet unus alii seruit.

**A**d II. Dicendum, quod sicut natura non facit p multa, quod potest facere per unum: ita etiam non coarctat in unum id, ad quod multa requiruntur, secundum illud Apost. i. ad Corint. 12. Si totum corpus oculus, ubi auditus? Vnde & in Ecclesia, quae est corpus Christi, oportuit membra diuersificari, secundum diuersa officia, status & gradus.

**A**d III. Dicendum, quod sicut in corpore naturali, membra diuersa continentur in unitate per uirtutē spiritus uiuificantis, quo abscedente membra corporis separantur: ita etiam in corpore Ecclesiae conseruantur pax diuersorum membrorum uirtute Spiritus sancti, qui corpus Ecclesiae uiuiscat, ut habetur Ioan. 6. Vnde Apost. dicit ad Ephes. 4. Solliciti seruare unitatem spiritus in uinculo pacis. Dicredit autem aliquis ab hac unitate spiritus, dum querit quae sibi sunt propria: sicut etiā in terrena ciuitate pax tollitur ex hoc, quod ciues singuli quae sua sunt, querunt. Alioquin per officiorum, & statuum distinctionem tam mentis, quam in ciuitate terrena magis pax conseruat, inquantum per haec plures sunt, qui comunicant aetibus publicis. Vnde & Apost. dicit i. ad Cor. 12. Quod Deus temperauit nos, ut non sit schisma in corpore, sed pro inuicem sollicita sint membra.

### ARTICVLVS. III.

Vtrum officia distinguantur per actus.

**A**d TERTIVM sic proceditur. Videtur, quod officia non distinguantur per actus. Sunt nam in infinitate diuersitates humanorum actuum tam in spiritualibus, quam temporalibus: sed infinitorum non potest esse certa distinctio. ergo per diuersitates actuum non potest esse humanorum officiorum certa distinctio.

**P**rat. Vita actua & contemplativa. Actus distinguuntur, ut dictum est: id est, esse distinctio officiorum a distinctione ergo officia distinguuntur per actus.

**P**rat. Ordines etiam ecclesiastici, diuersi per actus distinguuntur uideruntur. Si ergo distinctione officiorum, graduum, & statuum, non ergo videtur, quod officia distinguuntur.

**S**ed contra illi, quod id videtur, quod officium ab efficiendo, propter decorum fermentum littera: sed efficere pertinet ad actionem, per actus distinguuntur.

**R**ESPON. Dicendum, quod sicut distinctiones in membris Ecclesie, ad tria divisionem, actionem, & decorum: & hanc triplex distinctio diuersitatis officiorum. Vnde quidem, per respectum ad perfectum, hoc accipitur distinctionem, prout, alii, perfectiores. Alia vero distinctiones respectum ad actionem, & haec distinctiones officiorum. Dicuntur enim in diuersis officiis sunt ad diuersas actiones deputati. Atque respectum ad ordinem pulchritudinem, & secundum hoc accipitur distinctionem, ut in eodem statu, vel officio uno est prior. Vnde & in Pfl. 47. dicitur secundum terat. Deus in gradibus eius cognoscitur.

**A**d PRIMVM ergo dicendum, quod diuersitas humanorum actuum est infinita, dum hanc non distinguuntur officia, sed formalem diuersitatem, que acquirunt diuersas species actuum, secundum quae non sunt infiniti.

**A**d SECUNDVM dicendum, quod ueritas diuersitas vitarum accipitur secundum actus, qui conuenient homini secundum. Sed efficientia, a qua sumuntur nomen officiorum est, importat actionem tendentiam, dicitur in 9. Meta. Et ideo officia distinguuntur prius secundum actus, qui referuntur ad officia, dicitur doctor habere officium, scilicet. Alius: & ideo filius dicit, quod officium, quisque illa agat, que nulli officium, sed prius pro sint omnibus.

**A**d TERTIVM dicendum, quod diuersitas officiorum, & graduum secundum diuersitatem, \* dictum est. Contingit, ut quod alia non accipiunt, cum aliquis deputatur ad officia altiora, simul ex hoc habet & officium, & ulterius quandam perfectionem habens, ut etiam sublimitatem, sicut patet de episcopo. Autem ecclesiastici specialiter distinguuntur diuersa officia. Dicit enim filius in K. Officiorum plurima genera sunt, sed prout lud est, quod in sacris diuinisque rebus.

### ARTICVLVS. III.

Vtrum differentia statuum attendatur secundum in-

proficiētes, & perfectos.

**A**d QUARTVM sic proceduntur. Videatur, quod officia diuersa sunt species, & differentiae, id est, diuersitate inchoationis, proficiētes, & perfectos, diuiduntur gradus charitatis, ut & imperfecti.

cum de charitate ageretur. ergo uidetur quod secundum dum hoc non sit accipienda differentia statuum.

¶ 2 Præt. Status, sicut \* dictum est, respicit conditionem seruitutis, uel libertatis, ad quam non uidetur pertinere predicta differentia incipientium, proficiuntur, & perfectorum. ergo inconveniens status per ista diuiditur.

¶ 3 Præt. Incipientes, proficientes, & perfecti distinguuntur secundum magis & minus, quod uidetur magis pertinere ad rationem gradus: sed alia est diuisio graduum & statuum, ut \* supra dictum est. Non ergo conuenienter diuiditur status secundum incipientes, proficientes, & perfectos.

SED CONTRA est, qd\* Grego dicit in mora. Tres sunt modi conuersorum, inchoatio, medietas, atq; G perfectio. Et super \* Ezech. dicit, quod alia sunt iuris exordia, aliud profectus, aliud perfectio.

RESPON. Dicendum, qd sicut supra \* dictum est, status libertatem respicit, uel seruitutem. Inuenitur autem in rebus spiritualibus duplex seruitus, & duplex libertas. Vna quidem est seruitus peccati: altera uero est seruitus iustitiae. Similiter etiam est duplex libertas. Vna quidem a peccato: alia uero a iustitia, ut patet per Apost. qui dicit ad Rom. 6. Cū ferui effletis peccati, liberi fuistis iustitiae: nunc uero liberi a peccato, serui effitis facti Deo. Est autem seruitus peccati, uel iustitiae, cum aliquis ex habitu peccati ad malum inclinatur, uel ex habitu iustitiae inclinatur ad bonum. Similiter etiam libertas a peccato est, cum aliquis ab inclinatione peccati non superatur. Libertas autem a iustitia est, cum aliquis propter amorem iustitiae non retardatur a malo. Veruntamen quia homo secundum naturalem rationem ad iustitiam inclinatur, peccatum autem est contra naturalem rationem, conqueiens est quod libertas a peccato sit uera libertas, que coniungitur seruitui iustitiae, quia per utrumque tendit homo in id quod est conueniens sibi. Et similiter uera seruitus est seruitus peccati, cui coniungitur libertas a iustitia, quia s. per hoc homo impeditur ab eo qd est proprium sibi. Hoc autem quod homo efficiatur seruitus iustitiae, uel peccati, cottingit per humanum studium, sicut Apost. dicit ibidem. Cui exhibetus uos seruos ad obediendum, serui eius effisi obedirent, siue peccati ad mortem, siue obediendum ad iustitiam. In omni autem humano studio est accipere principium, medium, & terminum. Et ideo consequens est qd status spiritualis seruitus, & libertas secundum tria distinguitur, sc. secundum principium, ad quod pertinet status incipientium: & medium, ad quod pertinet status proficiuntur: & terminum, ad quem pertinet status perfectorum.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod libertas a peccato sit per charitatem, que diffundit in cordibus nostris per Spiritum sanum, qui datus est nobis, ut dicitur ad Rom. 5. Et inde est quod dicitur 2. ad Cor. 3. Vbi spiritus Domini, ibi libertas: & ideo eadem est diuisio charitatis, & statuum pertinentium ad spiritualem libertatem.

AD SECUNDUM dicendum, qd incipientes, proficientes, & perfecti, s. in quod p. hoc status diuersi distinguiuntur, dicuntur homines non s. in quodcumque studium, sed secundum studium eorum quae pertinenter ad spiritualem libertatem, uel seruitutem, ut \* dictum est. AD TERTIVM dicendum, quod sicut prius \* dictum est, nihil prohibet in idem concurrere gradus, & statum. Nam & in rebus mundanis illi qui sunt liberi non solum sunt alterius status quam serui, sed etiam sunt altioris gradus.

### QVAESTIO CLXXXIII.

Super Ques. 14.  
Art. primum.

De his que pertinent ad statum perfectum in communione, in octo articulos diuisa.

**D**E INDE considerandum est de his quae pertinenter ad statum perfectionis, ad quem alii status ordinantur. Nam consideratio officiorum, quantum quidem ad alios actus, pertinet ad legisperitos: quantum autem ad sacra ministeria, pertinet ad considerationem ordinum, de quibus in ter-

Morte praecausa non compleuit.

Circa statum autem perfectorum triplex consideratio occurrit. Primo quidem, de statu perfectionis in communione. Secundo, de his quae pertinent ad perfectionem episcoporum. Tertio, de his quae pertinent ad perfectionem religiosorum.

CIRCA primum queruntur octo.

¶ 1 Primo, Vtrum perfectio attendatur secundum charitatem.

¶ 2 Secundo, Vtrum aliquis possit esse perfectus in hac uita.

¶ 3 Tertio, Vtrum perfectio huius vita consistat principaliter in consiliis, uel in præceptis.

¶ 4 Quarto, Vtrum quicumque est perfectus, sit in statu perfectionis.

¶ 5 Quinto, Vtrum prælati, & religiosi specialiter sint in statu perfectionis.

¶ 6 Sexto, Vtrum omnes prælati sint in statu perfectionis.

¶ 7 Septimo, Quis status sit perfectior, utrum religiosorum, uel episcoporum.

¶ 8 Octavo, De comparatione religiosorum ad plebanos, & archidiaconos.

### ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum perfectio Christianæ uitæ attendatur specialiter secundum charitatem.

**A**D PRIMUM sic proceditur. Vf qd perfectio Christianæ uitæ non attenditur specialiter s. in charitatem. Dicitur. N. Apost. 1. ad Cor. 14. Malitia partu illi est, sensibus autem perfecti: sed charitas non pertinet ad sensum, sed magis ad affectum. ergo uidetur quod perfectio Christianæ uitæ non consistat principaliter in charitate.

¶ 2 Præt. Ad Eph. vlt. dicitur. Accipite armaturam Dei, ut possitis resistere in die malo, & in omnibus perfecti stare. de armatura autem Dei subiugit dices. State succinelli lumbos uestrros in ueritate, & indui lorica iustitiae, in oibis sumptu scutum fidei. ergo perfectio Christianæ uitæ non solù attenditur Secundum S. Thomæ. K K secun-

3. P. q. 46. 2.  
3. cor. Et 3.  
con. c. 125.  
Et quo. 3. ar.  
4. c. Perfectorum lo-  
ludus est cibus eoru,  
qui pro confundimine  
exercitatos habet se-  
fus ad distinctionem  
boni & mali. In di-  
uersis uero ex eadem  
radice, quoniam con-  
uersum operando di-  
uerorum, unanimes  
habitare facit &c.

17. Et op. 17.  
c. 6. & op. 18. c. 2. & 3.  
Et Philip. 3.  
le. 2.